

BİBLİYOGRAFYA :

Seydi. *el-Matla'*, TSMK, III. Ahmed, nr. 3459, vr. 11^a, 14^a, 33^a, 38^a; Abdülbâki Nâsir Dede, *Tedkik u Tahkik*, Süleymaniye Ktp., Nâfiz Paşa, nr. 1242/1, vr. 16^a, 29^b, 30^b, 33^b-34^a; Suphi Ezgi, *Nazarî-Amelî Türk Musikisi*, İstanbul 1933-40, I, 167-169; IV, 236; Kâzım Uz, *Musiki İslûhâtı* (nşr. Gültekin Oransay), Ankara 1964, s. 21, 43-44, 61; Özkan, *TMNJ*, s. 282-284, 373-375; H. Sâdeddin Arel, *Türk Musikisi Nazariyatı Dersleri*, Ankara 1991, s. 216, 257-259, 300-302.

İSMAİL HAKKI ÖZKAN

MAYER, Leo Aryeh

(1895-1959)

İsrailli İslâm sanatları tarihçisi
ve şarkiyatçı.

Eski Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun sınırları içinde kalan Galiçya'nın Stanislawow (bugün Ukrayna'nın Stanislaw) şehrinde doğdu. Yüksek öğrenimini Lozan ve Berlin üniversitelerinde yaptı. 1917 yılında Viyana Üniversitesi'nde hazırladığı *Studien zum islamischen Städtebau* başlıklı teziyle doktor oldu; ancak tezi I. Dünya Savaşı'nın olumsuz şartları yüzünden yayımlanamadı. Basılmış ilk yazısı *Die Zeit* (Viyana) gazetesinin Pazar ekinde çıkan, Cenab Şahabeddin'in *Servet-i Fünûn* ve *Tasvîr-i Ef-kâr*'da "Tiryaki Sözleri" adı altında neşrettiği vecizeleri hakkındadır ("Opium-weisheit von Dschenab Schehab ed-Din", *Die Sonntagszeit-Supplement*, nr. 5367, 2 Eylül 1917, s. 1-2). 1921'de İsrail'e göç eden Mayer, İngiliz idaresindeki Filistin'in eski eserler dairesinde müfettiş olarak görev aldı; bir süre sonra da aynı birimde kütüphanenin başına geçti. Akademik hayatına, 1929'da Kudüs'teki İbrânî Üniversitesi kurulurken İslâm sanatı ve arkeolojisi öğretim görevlisi olarak başlayan Mayer zamanla profesörlüğe kadar yükseldi ve 1943-1945 yıllarında Sanat Fakültesi

dekanlığı yaptı. Bu arada uzun süre aynı üniversiteye bağlı Şarkiyat Enstitüsü'nün başında bulundu (1935-1949). Kudüs'e yerleşmesinin ilk yıllarından itibaren Arap epigrafisine yönelerek Gazze'deki Arapça kitâbeler hakkında ilk makalesini yayımladı ("Arabic Inscriptions of Gaza, I", *Journal of the Palestine Oriental Society*, III [1923], s. 69-78). Gazze kitâbeleri üzerine yaptığı çalışmalarını sonraki yıllarda da sürdürdü (a.g.e., V [1925], s. 64-68; IX [1929], s. 219-225; X [1930], s. 59-63; XI [1931], s. 144-151). Mayer ayrıca, Evliya Çelebi'nin *Seyahatnâme*'sinin Filistin'e dair olan kısımlarını Saint H. Stephan'la beraber tercüme etmiştir ("Evliya Tschelebi's Travels in Palestine", *The Quarterly of the Department of Antiquities in Palestine*, IV [1934], s. 103-108, 154-164; V [1935], s. 69-73; VI [1936], s. 84-97). Bunların dışında Kahire'deki Fransız Arkeoloji Enstitüsü tarafından yayımlanan Arapça kitâbeler külliyyatına da katkılarda bulundu (*Répertoire chronologique d'épigraphie arabe*, IV [1933]; V [1934]; VI [1935], VII [1936]; VIII-IX [1937]; X [1939], XI [1942]; XII [1943]; XIII [1944]). 1937'de, genel İslâm sanatları bibliyografyası hazırlamak amacıyla dünyanın çeşitli yerlerinde basılmış konuyla ilgili yayınları derleyerek "Annual Bibliography of Islamic Art and Archaeology" başlığı altında bir dizi neşretmeye başladı. Çalışmasının 1935 yılına ait ilk bölümü Kudüs'te basıldı; bunu 1936 yılı için hazırlanan cilt (1938) takip etti. Bibliyografyanın 1937 yılı cildi (1939) basıldıktan sonra II. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla çalışma yarım kaldı. Ömrü boyunca İslâm sanatına dair araştırmalarını İngilizce ve Almanca'nın yanında İbrânî ve Arap dilleriyle de yayımlamış, ilmi dergilerde bu konularda çıkan kitapların tanıtım ve tahlillerini yapmış olan Mayer 6 Nisan 1959'da Kudüs'te öldü. Onun anısına 1974'te Kudüs'te kendi özel koleksiyonu ile diğer bazı koleksiyonlardan oluşan Leo Aryeh Mayer İslâm Sanatları Müzesi kuruldu.

Mayer, İslâm sanat tarihine ait çeşitli dalların bibliyografyalarını hazırlamak suretiyle bu alanlarda çalışan ilim adamlarına büyük ölçüde yardımcı olmuştur. Filistin'de yapılan kazıların bibliyografyası bunlardandır ("Concise Bibliography of Excavations in Palestine", *The Quarterly of the Department of Antiquities in Palestine*, I [1931], s. 86-94, 139-149, 163-199). Ayrıca Ortaçağ müslüman armalarına dair bir kitap yayımlamıştır (*Saracenic Heraldry, A Survey*, Oxford 1933).

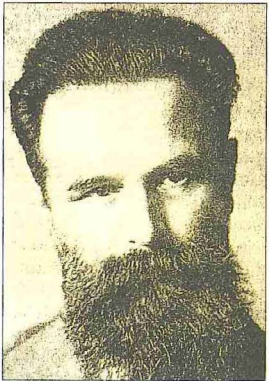
Başlıca bibliyografik çalışmaları ise şunlardır: *Bibliography of Moslem Numismatics-Indian Excepted* (London 1939, genişletilmiş bs. 1954); "Literature on Islamic Art Published in Palestine, Iraq and Egypt During the War Years" (*AI*, XV-XVI [1951], s. 154-161); "Islamic Glassmakers and Their Works" (*Israel Exploration Journal*, IV [1954], s. 262-265); *Islamic Architects and Their Works* (Genève 1956); *Islamic Astrolabists and Their Works* (Genève 1956); *Islamic Woodcarvers and Their Works* (Genève 1958); *Islamic Metalworkers and Their Works* (Genève 1959). Mayer, aynı konulara dair çok sayıda makalesinden başka Makrîzî'nin *Şüzûrû'l-ûkûd* adlı eserinin neşir ve çevirisini gerçekleştirmiştir (İskenderiye 1933). Bunların dışında "Huit objets inédits à blasons mamlouks en Grèce et en Turquie" (*Mélanges Maspero*, III [Paris 1934], s. 97-104); *The Buildings of Qāyit-bāy as Described in His Endowment Deed, I: Text and Index* (London 1938); *Some Principal Muslim Religious Buildings in Israel* (J. Pinkerfeld ile birlikte, Kudüs 1950); *Mamluk costumes* (Genève 1952), *L'art juif en terre de l'Islam* (Genève 1959) gibi çalışmaları da vardır. İslâm sanatlarının çeşitli dallarıyla ilgilenmekle birlikte özellikle Memlûkler dönemi üzerinde duran Mayer, İslâm mimarları hakkındaki kitabında Türk mimarlarını da inceleyerek o yıllara kadar bilinenleri ve haklarındaki bibliyografyayı bir araya getirmiştir. Ayrıca Türk müzecisi Halil Ethem Eldem'e dair bir hâtıra yazısı yayımlamıştır ("In Memoriam Halil Edhem Eldem", *AI*, VI [1939], s. 198-201).

BİBLİYOGRAFYA :

"Professor L. A. Mayer: 1895-1955", *Israel Exploration Journal*, IX, Jerusalem 1959, s. 147-148; D. S. Rice, "In Memoriam: Leo A. Mayer", *Ars Orientalis*, IV, Washington 1961, s. 454-455; H. Z. Hirschberg, "The Works of Professor L. A. Mayer", a.e., IV (1961), s. 455-462; M. Ayalon, "Mayer, Leo Ary", *EJd.*, XI, 1143.

SEMAVİ EYİCE

Leo Aryeh
Mayer

MAYURKA

(ميورقة)

Batı Akdeniz'de bir ada.

Bugün İspanya'ya ait Balear adalarını oluşturan ve İslâm tarihi kaynaklarında el-Cezâirü's-şarkıyye, Cezâirü şarkî'l-Endelüs diye anılan beş adanın en büyüğüdür (3640 km²). Ortaçağ İslâm tarih ve coğrafyacılarının eserlerinden bu dönem-

de adanın en büyük şehrinin ada ile aynı adı taşıdığı anlaşılmaktadır. Günümüzde Mayurka (Mallorca) adı sadece ada için kullanılmakta, adanın en büyük şehrine ise Palma ya da İspanyolca konuşulan ülkelerde bulunan çok sayıdaki Palma'lerden ayırmak için Palma de Mallorca denilmektedir.

Tarih boyunca Yunanlılar, Fenikeliler, Romalılar, Vandallar ve Bizaslılar'ın hâkimiyeti altında yaşayan Mayurka (Maiorica) halkı, IV. yüzyıl başlarından itibaren Suriyeli misyonerler vasıtasıyla Hristiyanlığa girmeye başladı ve giderek tamamen hristiyanlaştı. Ada, VIII. yüzyılın başlarında Kuzey Afrika'ya yerleşen müslümanların Batı Akdeniz'de yayılmasını engellemeye çalışan bir üs vazifesi görmekteydi ve Bizans'ın Sicilya'daki donanma gücüne bağlıydı.

Müslümanların Mayurka'ya yönelik ilk seferi, 89 (708) yılında Kuzey Afrika Valisi Mûsâ b. Nusayr'ın oğlu Abdullah'ın kumandasında gerçekleştirildi. Mayurka ile birlikte Minorka adasının Bizans valisi esir alındı. Böylece ada müslümanların hâkimiyetine girmiş oldu. Bu tarihten Balear adalarındaki halkların Endülüs Emevî Devleti'ne isyan ettiği 234 (848-49) yılına kadar geçen dönem hakkında İslâm kay-

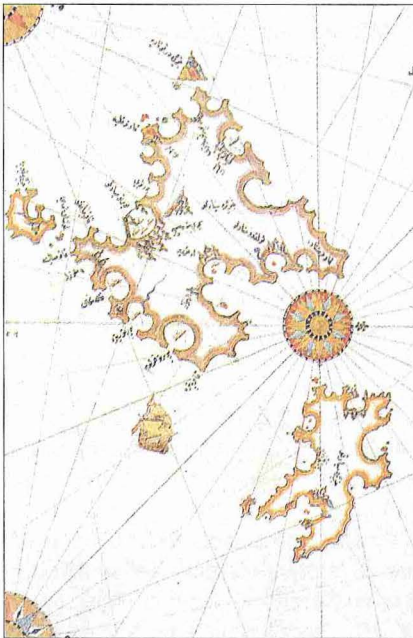
naklarında bilgi bulunmamaktadır. İsyanın ardından Endülüs Emevî Hükümdarı II. Abdurrahman adalar üzerine İbn Meymûn kumandasında bir donanma gönderdi. Cizye ödemeleri ve müslümanların aleyhine çalışmaları şartıyla bir anlaşma yapıldı (235/849-50). Bu sırada adaların yönetim merkezinin Mayurka olduğu anlaşılmaktadır. Hristiyan kaynaklarında, Mayurkalılar'ın 848 yılından önce de müslümanlarla yaptıkları anlaşmaları bozarak Franklar'la iş birliği yaptıkları, 778'de Frank donanması ile birlikte Endülüs sahillerine hücum ettikleri, Endülüs donanmasının bu saldırılara karşılık vererek onları cezalandırdığı, Mayurkalılar'ın ve diğer adalar sakinlerinin yardım istemeleri üzerine Franklar'ın tekrar bölgeye geldikleri ve müslüman denizcileri uzaklaştırarak Balear adalarını, bu arada Mayurka'yı da istilâ ettiklerini (182/798), ancak 185 (801) yılında Endülüs donanmasının adaları ele geçirip halkı ile yeni bir antlaşma yaptığı kaydedilmektedir. Mayurkalılar'ın bu antlaşmayı da bozmaları üzerine Endülüs Emevî Devleti Emîri Abdullah b. Muhammed b. Abdurrahman (888-912) tarafından gönderilen İsmâ el-Havlânî kumandasındaki bir Endülüs donanması adayı kısa sürede hâkimiyeti altına aldı. Bu başarısından dolayı adaya askerî vali olarak tayin edilen İsmâ, on yıl süren yöneticiliği esnasında Roma döneminden kalma bir şehir kalıntısı üzerine Bağdat'ın planını andırır biçimde Mayurka'ya şehri kurdu; şehri camiler, hanlar ve hamamlarla donattı. Bu dönemde İslâmiyet süratle yayılmaya başladı, ayrıca dışarıdan ve özellikle Kurtuba'dan (Cordoba), Endülüs'ten müslümanların gelip yerleşmesiyle müslüman nüfusunda önemli bir artış meydana geldi. Müslümanların güçlenmesi sonucu Mayurka Franklar'a, Batı Akdeniz'deki adalara ve Kuzey Afrika üzerine düzenlenecek seferlerde önemli stratejik bir üs haline geldi.

Mayurka mülûkût-tavâif döneminde Dâniye (Denia) Emîrliği'ne bağlandı (405/1014). Hûdîler'in (Benû Hûd) 469 (1076-77) yılında Dâniye Emîrliği'ne son vermeleri üzerine bu sırada Dâniye emîri adına Mayurka'yı ve diğer Balear adalarını yönetmekte olan Abdullah el-Murtazâ bağımsız hareket etmeye başladı. Bu dönemde adanın refah düzeyi yükseldi. Başşehir Mayurka'daki Nâsiriye sarayı mimari ihtişamı, barındırdığı idareci, bilgin ve şairleriyle büyük hükümdarların saraylarını andırmaktaydı.

Batı Akdeniz'de hristiyan yönetimindeki adalara ve sahillere akınlar düzenleyen Mayurka yöneticileri hristiyan güçlerin saldırılarına mâruz kaldılar. 502'de (1108) Katalonyalılar'ın da desteğini alan bir Bizans donanması kısa bir süre için de olsa Balear adalarında hâkimiyeti ele geçirdi. Ada aynı yıl Normanlar'ın saldırısına uğradı. Mayurka'ya yönelik en büyük saldırı Papa II. Pascual'ın liderliğinde gerçekleştirildi. 509 (1115) yılında Mayurka'yı kuşatan büyük bir Haçlı donanması kuşatmanın dokuzuncu ayında adayı işgal etti. Emirlik sarayına girip Emîr Ebû'r-Rebî Süleyman'ı esir alan Haçlılar şehirde büyük bir katliam gerçekleştirdiler, evleri ateşe verdiler. Haçlı donanmasının çekilmesinin (Mart 1116) ardından adaya gelen Murâbîr donanması düzeni ve güveni tesis ederek dağlara çekilen halkın evlerine dönmesini sağladı. Böylece diğer adalarla birlikte Murâbîrlar'a bağlanan Mayurka, 543 (1148) yılına kadar Merakeş'ten gönderilen Murâbîr valileri tarafından yönetildi. Ada, bu tarihten Muvahhidler'in hâkimiyeti altına girdiği 600 (1204) yılına kadar Murâbîrlar'ın vârisi Benî Gâniye'nin Balear adalarında kurduğu müstakil devlete merkezlik etti. Benî Gâniye bu devirde adanın askerî ve ekonomik açıdan güçlenmesi için yoğun çaba sarfetti.

Mayurka'yı ele geçirmek için birbiri ardınca gönderilen Muvahhid donanmaları amaçlarına 1203 senesinde ulaştılar. Daha on yıl bile geçmeden İkâb savaşında Muvahhidler'in Endülüs'te müttefik hristiyan güçleri karşısında yenilgiye uğraması (609/1212) Endülüs ve Mağrib'de olduğu gibi Mayurka'daki hâkimiyetlerini de zayıflattı. Aragon Kralı I. Jaime'nin kumanda ettiği Haçlı donanması 627'de (1230) müslüman hâkimiyetine son verdi. Haçlı kuvvetlerinin Mayurka'da sekiz gün devam eden yağma ve katliamlarından kurtulabilen müslümanların bir kısmı Mağrib'e, bir kısmı da Gırnata'ya sığındı. Adada kalanların çoğu esaret altına girdi. İşgal sonrasında Mayurka toprakları kral tarafından çıkarılan bir fermanla ordu kumandanlarına dağıtıldı, cami ve mescidler kiliseye çevrildi. Mayurka'nın ve diğer adaların kaybedilişi İslâm dünyasında büyük yankı uyandırdı. Nasrîler, Hafsîler, hatta Irak'ta Erbil Emîri Muzafferüddin Kökböri esaret altındaki müslümanları kurtarmak için yoğun gayret sarfettiler. Mayurka, XVI. yüzyıla kadar Aragon'un hâkimiyeti altında kaldıktan sonra İspanya Krallığı'na bağlandı. Bu sü-

Piri Reis'in *Kitâb-ı Bahriyye* adlı eserinde Mayurka ve Minorka adalarını gösteren harita (İÜ Ktp., TY, nr. 6605, vr. 226*)

re içerisinde zaman zaman Batı Akdeniz'de faaliyet gösteren, aralarında Türkler'in de bulunduğu müslüman denizcilerin akınlarına mâruz kaldı. Adanın tabii güzelliği, iklimin elverişliliği, toprağının verimliliği ve insanların cömertliği müslüman seyyahların ve ediplerin dikkatini çekmiştir. IV. (X.) yüzyıl ortalarında Endülüs'ü ziyaret eden İbn Havkal ile (*Şûretü'l-arz*, s. 109-110, 184-185) 503'te (1109-10) Mayurka'yı ziyaret eden Feth b. Hâkân el-Kaysî (*Ķalâ'idü'l-ikyân*, s. 76) adanın büyüleyici güzelliklerini anlatırlar.

İdarî alanda olduğu kadar kültür ve medeniyet alanında da Mayurka Balear adalarının merkezi olmuştur. IX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Endülüs, Mağrib, Sicilya ve Meşrik'tan çok sayıda âlim Mayurka'ya yerleşmeye başlamış, Mayurka kalı öğrencilerin büyük çoğunluğu tahsillerini tamamlamak için ada dışına çıkmaya ihtiyaç duymamışlardır. Tabakat kitaplarında "Mayûrkî" nisbesiyle tanınan çok sayıda âlimin ismine rastlanmaktadır. Dâni (İbnü's-Sayrafî), Halef b. Ali et-Tâi el-Kurtubî, İbnü'l-Hattâb, Abdullah b. Muhammed el-Abderî ve Şekkâz, Mayurka'da kıraat ilmine katkıda bulunmuş çok sayıda âlimden birkaçıdır. Mağrib genelinde ve Endülüs'te olduğu gibi Mayurka'da da Mâlikîlik hâkim mezhep olmakla birlikte 430'da (1039) adaya gelen ve yaklaşık on yıl burada kalan İbn Hazm'ın etkisiyle Zâhirîlik de önemli ölçüde kabul görmüştür. İbn Hazm'ın, Mâlikî fakihi Ebü'l-Velîd el-Bâcî ile olan ilmî münazaraları Mayurka'da gerçekleşmiştir. Bu münazaralar sonucunda İbn Hazm adadan uzaklaştırılmışsa da burada onun görüşlerini benimseyen birçok âlim yetişmiştir. Bunlardan bazıları şöyle sıralanabilir. Ali b. Müreccâ, Muhammed b. Sa'dûn, Abdullah b. Muhammed, Muhammed b. Fütûh el-Humeydî. Mayurka'da kıraat, fıkıh ve hadis âlimlerinin yanında çok sayıda mutasavvıf yetişmiştir. Muhammed b. Hüseyin el-Mayûrkî, Muhammed b. Şücâ' es-Sûfî, Muhammed b. Sa'dûn b. Müreccâ, Ebü'z-Zühr el-Meâfirî adada yetişen ünlü mutasavvıflardandır. Mayûrkî nisbesiyle tanınan edip, şair ve âlimler arasında şair Ebü'l-Hasan Ali b. Ahmed ile hristiyan iken ihtidâ edip Hristiyanlığa bir reddiye yazan Abdullah b. Abdullah et-Tercümân da zikredilebilir.

Mayurka İslâm hâkimiyeti sırasında çok sayıda han, hamam, cami, konak, kasır, saray, sur gibi eserlerle donatılmıştır. Ancak ihmal ve kasıtlı tahribat yüzünden

bu eserlerden yalnızca bir hamam (Arap Hamamı), bazı mezar taşları, cam ve seramik kap kacak parçaları ile birkaç parça duvar tezyinatı zamanımıza ulaşmıştır.

Günümüzde 530.000 nüfusa sahip olan adanın en büyük etkinliği turizmdir. Tahıl, turfanda sebze, badem, incir, zeytin başlıca ürünleridir. Sanayi faaliyetleri arasında cam, mobilya, konserve ve deri üretimi önem taşımaktadır. Mayurka adasındaki Palma şehri (2003 tahminlerine göre 333.000 nüfus) 1983 yılında kurulan Balear adaları özerk yönetiminin merkezi durumundadır.

BİBLİYOGRAFYA :

İbn Havkal, *Şûretü'l-arz*, Beyrut, ts., s. 109-110, 184-185; İbn Hayyân, *el-Muktebes*, s. 2-4, 366-368; Uzrî, *Nuşûş 'an târihi'l-Endelüs* (nşr. Abdülazîz el-Ehvânî), Madrid 1965, s. 15-16; Humeydî, *Cezvetü'l-muktebis*, Kahire 1386/1966, s. 56, 61, 118, 122-124, 150, 285, 305, 313, 352-353; İbnü'l-Kerdebüs, *Târihu'l-Endelüs* (nşr. Ahmed Muhtârel-Abbâdî), Madrid 1971, s. 122-124; Feth b. Hâkân el-Kaysî, *Ķalâ'idü'l-ikyân*, Tunus 1966, s. 76; Dabbî, *Buğyetü'l-mültemis*, Kahire 1967, s. 170, 211, 302, 415; Yâkût, *Mu'cemü'l-büldân*, Kahire 1906, VIII, 229-232; İbn Saîd el-Mağribî, *el-Muğrib*, II, 446-447; İbn İzârî, *el-Beyânü'l-muğrib*, II, 89, 305; İbn Haldûn, *el-İber*, IV, 164-165; Himyerî, *er-Ravzü'l-mi'târ* (nşr. E. Lévi-Provençal), [baskı yeri ve tarihi yok], s. 188-191; Makkarî, *Nefhu't-tib*, I, 128-130, 169, 279, 314; II, 68, 114, 138, 527, 645; III, 221, 487; IV, 229-230, 259, 334, 469-471; C. R. Markham, *The Story of Majorca and Minorca*, London 1908; J. B. Mulet, *El codic Latino-Arabigo del Repartimiento de Mallorca*, Barcelona 1954; A. Cassanovas, *Majorca*, Palma de Mallorca 1973; İsmâ Sâlim, *Cüzürü'l-Endelüsiyyeti'l-mensiyye*, Beyrut 1984; M. Ahmed Ebü'l-Fazl, *Dirâsât fi târihi ve hağârati'l-Endelüs*, İskenderiye 1996, s. 191-226; C. Brockelmann, "Mayurkî", *İA*, VII, 417-418; J. Bosch Vila, "Mayûrka", *El²* (İng.), VI, 926-927.

MEHMET ÖZDEMİR

MAYURKİ, Abdullah b. Abdullah

(bk. TERCÜMÂN, Abdullah b. Abdullah).

MAYURKİ, Muhammed b. Fütûh

(bk. HUMEYDÎ, Muhammed b. Fütûh).

MAZARRAT

(bk. MASLAHAT; MEFSedet; ZARAR).

MAZDEİZM

(bk. ZERDÜŞTİLİK).

MAZDEKİYYE

(bk. MEZDEKİYYE).

MÂZENDERAN

(bk. TABERİSTAN).

MÂZENDERÂNÎ

(مازندرانی)

Şeyh Abdullâh b. Muhammed
Nasîr Gîlânî Mâzenderânî Necefi
(1840-1912)

İran Meşrutiyet hareketine
büyük destek sağlayan
Şii müctehidi.

Günümüzde adı Âmul olan Barforûs'ta doğdu. İlk eğitimini İran'da aldıktan sonra erken yaşta Şii ulemâsından öğrenim görmek üzere Irak'a gitti. Önce Kerbelâ'da Zeynelâbidîn Mâzenderânî ve Şeyh Hasan Erdekânî'den ders aldı, ardından hayatını geçireceği Necef'e yerleşti. Burada Mehdi Kâşifülgîtâ ve Molla Muhammed İrevânî'den ders okudu, Şeyh Habîbullah Restî'nin önde gelen talebesi ve halefi oldu. Hocası hayatta iken ders vermeye başladı, onun 1895'te vefatından sonra takipçilerinin büyük bir kısmı kendisine bağlandı. Irak'ta Şiîler'in önemli dinî merkezleri olan Necef, Kerbelâ ve Kâzımeyn gibi şehirlerde Gîlânî ve Mâzenderânîler tarafından merci-i taklîd kabul edildi. Kısa süre içinde şöhrete kavuştu. Meşrutiyet hareketi başladığında Necef'in en büyük müctehidi mevkiindeydi.

Mâzenderânî Meşrutiyet'i başından beri destekledi; Ahund Molla Horasânî ve Mirza Hüseyin Halîlî Tahrânî ile birlikte Meşrutiyetçi müctehidler üçlüsünü teşkil etti. Bunların Necef'teki faaliyetleri, hareketin Tahrân'daki önderleri olan Abdullah b. İsmâil Bihbehânî ile Seyyid Muhammed Tabâtabâî'nin çalışmalarını destekledi. Osmanlı topraklarında bulunmanın sağladığı nisbî bir dokunulmazlıktan faydalanan Mâzenderânî ve arkadaşları İran'a Meşrutiyetçiler'e destek olan ve onların muhaliflerini dine ihanetle suçlayan çok sayıda telgraf gönderdiler. Bu faaliyetleri Meşrutiyet'e dinî bir destek sağlamış ve halkın bu harekete katılmasında etkili olmuştur.

İran'daki bazı hadiselerde tesirli olmalarına rağmen Mâzenderânî ve arkadaşlarının Necef'teki mevkileri başlangıçta zayıftı. Rakipleri olan Seyyid Kâzım Yez-